

Alicja Sekuła*

POLITYKA PODATKOWA GDAŃSKA

Wprowadzenie

W gospodarce rynkowej głównym regulatorem procesów gospodarczych jest mechanizm rynkowy. Jednak dynamika i struktura gospodarki, a także relacje gospodarcze panujące między różnymi podmiotami nie są zależne wyłącznie od mechanizmu rynkowego. Wpływ na nie mają także podmioty oddziałujące na gospodarkę, czyli formujące politykę gospodarczą. Jednym z instrumentów, który ją kształtuje jest polityka podatkowa wchodząca w skład szerszego pojęcia polityki fiskalnej. Celem artykułu jest przedstawienie polityki podatkowej prowadzonej przez władze Gdańska w latach 2007-2009. Problematyka ukazana została od strony finansowej, czyli z punktu widzenia efektów i skutków podjętych decyzji dla budżetu miasta.

Pojęcie polityki podatkowej

Polityka podatkowa to jeden z instrumentów polityki fiskalnej, która obejmuje źródła i metody gromadzenia dochodów przez podmioty publiczne oraz kierunki i sposoby ich wydatkowania. Jest to jedno z istniejących określeń, nazywane ujęciem szerokim. Niekiedy po stronie wpływów ograniczane jest wyłącznie do dochodów z podatków¹, jednak jest to spojrzenie rzadziej rozpowszechnione. Częściej politykę fiskalną interpretuje się tak, jak wspomniano na początku, a więc w odniesieniu do doboru źródeł gromadzenia dochodów oraz kierunków i sposobów wydatkowania środków publicznych dla osiągnięcia celów gospodarczych i społecznych². Na szczeblu centralnym uważana jest za jeden z obszarów oddziaływania polityki ekonomicznej państwa³.

* Katedra Zarządzania/Wydział Zarządzania i Ekonomii, Politechnika Gdańska.

¹ J. Zarzecki: Wpływ polityki fiskalnej rządu na gospodarkę kraju. W: Podatki a polityka fiskalna państwa. Red. J. Sikorski. Uniwersytet w Białymstoku, Białystok 2002, s. 339.

² B. Celińska: Instrumenty polityki fiskalnej. W: Podatki a polityka fiskalna..., op. cit., s. 23.

³ H. Wnorowski: Polityka podatkowa jako element polityki ekonomicznej rządu. W: Podatki a polityka fiskalna..., op. cit., s. 299.

Szeroka interpretacja polityki fiskalnej, która uwzględnia różne wpływy, nie tylko podatkowe, zbieżna jest z funkcjami przypisywanymi podatkom. Najczęściej wyróżnia się cztery: fiskalną, redystrybucyjną, stymulacyjną i kontrolno-finansową. Pierwsza z nich, nazywana także skarbową bądź dochodową, uważana jest za najistotniejszą⁴, pozostałe, również mające wpływ na ostateczny kształt i postać podatków, należy traktować jako komplementarne względem niej. Funkcja fiskalna utożsamiana jest z gromadzeniem dochodów budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Jej rola sprowadza się do przejmowania od różnych podmiotów na rzecz państwa bądź innego związku publicznoprawnego środków pieniężnych potrzebnych do wypełniania zadań przed nim postawionych⁵. Można zatem powiedzieć, że państwo realizując funkcję fiskalną podatków ingeruje w życie społeczne i gospodarcze jednocześnie kształtując politykę społeczno-gospodarczą.

Postrzeganie polityki fiskalnej jako działań odnoszących się do różnych wpływów (nie tylko podatkowych) oraz kierunków ich wydatkowania zbliża ją w sensie interpretacyjnym do polityki budżetowej, która w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego rozumiana jest jako działalność świadoma, celowa, obejmująca określanie celów gromadzenia i wydatkowania środków budżetowych oraz metod i instrumentów służących do ich osiągnięcia, co w praktyce sprowadza się do wyboru źródeł i rodzajów dochodów oraz kierunków i rodzajów wydatków budżetowych⁶. Z definicji tej wynika, że polityka fiskalna obejmuje zarówno sferę dochodową, jak i wydatkową. Zawężając się do pierwszej z nich oraz szczebla samorządowego można zdefiniować politykę dochodową jednostek samorządu terytorialnego. Jak wynika z wcześniejszych rozważań, jest częścią polityki budżetowej. Skupia się na doborze źródeł i rodzajów dochodów adekwatnie do obowiązujących regulacji prawnych oraz na określeniu metod działania, zwanych zasadami, w zakresie ich pozyskiwania. Zasady powinny uwzględniać obrane i istniejące cele fiskalne i regulacyjne polityki budżetowej samorządu terytorialnego, a także społeczno-gospodarczej rządu i jednostki samorządu terytorialnego⁷. Jej realizacja pozytywnie wpływa na otoczenie, czyli mieszkańców i podmioty gospodarcze oraz zapewnia płynność finansową.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego, a także budżet państwa, zasilane są dochodami pochodzącymi z różnych źródeł. Jednym z nich są podatki. Dlatego można stwierdzić, że polityka podatkowa to część polityki dochodowej.

⁴ M. Sosnowski: Realizacja funkcji fiskalnej podatków pośrednich. W: Problemy ekonomii, polityki ekonomicznej i finansów publicznych. T 2, nr 39. Red. J. Sokołowski. Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław 2009, s. 306.

⁵ Ibid.

⁶ M. Jastrzębska: Polityka budżetowa jednostek samorządu terytorialnego. Uniwersytet Gdański, Gdańsk 2005, s. 8.

⁷ Ibid., s. 67.

Dotyczy zagadnień bezpośrednio powiązanych z systemem ustalania i poboru podatku. Ustawa stanowi, że podatkiem jest świadczenie na rzecz Skarbu Państwa, gminy, powiatu, województwa mające następujące cechy: publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe, bezzwrotne⁸. Podatek cechują następujące własności:

- przymusowość zapłaty i wiążąca się z nią możliwość stosowania sankcji dla unikających uiszczania tego świadczenia,
- pieniężny charakter,
- powszechność obowiązywania, oznaczająca konieczność zapłaty przez wszystkie osoby fizyczne i prawne, których dotyczy,
- bezzwrotność poboru, z zastrzeżeniem, że oddanie nienależnie pobranego lub nadpłaconego podatku nie jest traktowane jako zwrot,
- nieekwiwalentność wynikająca z faktu braku świadczenia zwrotnego na rzecz uiszczającego podatek⁹.

Z reguły w określonych granicach obowiązują różne podatki, naliczane według rozmaitych regulacji. Ogół podatków obowiązujących na danym terenie w określonym czasie nazywany jest systemem podatkowym. Czasami pojęcie to obejmuje również opłaty i wtedy jako system podatkowy rozumiany jest ogół obowiązujących w danym czasie na danym terenie powiązanych ze sobą podatków i opłat¹⁰. Należy jednak wyraźnie zaznaczyć, że pomimo wielu wspólnych własności, podatki i opłaty mają cechy wyraźnie je od siebie różniące¹¹.

Polityka podatkowa jest częścią polityki dochodowej. Adekwatnie do definicji tej ostatniej można sformułować definicję polityki podatkowej mając na uwadze, że jej przedmiotem jest tylko jeden rodzaj dochodów, którym są podatki. W skrócie dotyczy takiego kształtowania dochodów podatkowych, by realizować wcześniej obrane cele tej polityki, a także sprzyjać realizacji celów wyższego rzędu, tzn. polityki dochodowej, fiskalnej i społeczno-gospodarczej. Jej główne zadania to przede wszystkim umożliwienie zaspokajania potrzeb społecznych w zakresie świadczenia usług i dóbr publicznych, a także stabilny rozwój społeczno-gospodarczy. Konstrukcja podatków wiąże się nie tylko z określeniem stawek podatkowych, ale także ulg, zniżek, zwyczajów, odroczeń płatności, rozłożenia płatności na raty. „O jej kształcie decydują zatem czynniki ekonomiczne, społeczne, ale także i polityczne”¹².

⁸ Ustawa Ordynacja podatkowa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Dz.U. 2005, nr 8 poz. 60 z późn. zm., art. 6.

⁹ M. Miszczyk: System podatków i opłat samorządowych w Polsce. C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 18-19.

¹⁰ W. Grześkiewicz: Znaczenie podatków w finansowaniu rozwoju lokalnego. „Samorząd Terytorialny” 2004, nr 3, s. 25.

¹¹ A. Sekuła: Dochody gmin z tytułu opłat. W: Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku. Prace Naukowe nr 101. Red. S. Korenik, A. Dybała. Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław 2010, s. 273.

¹² R. Dziemianowicz: Polityka podatkowa w państwach UE: współczesne trendy i wyzwania. W: Dylematy i wyzwania finansów publicznych. Zeszyty Naukowe. Red. T. Juja. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań 2010, nr 141, s. 397.

Podsumowując, podatek to danina obowiązkowa, bez bezpośredniego, wzajemnego świadczenia, mająca na celu pokrycie publicznych obciążeń, ustanowiona i pobierana przez państwo lub inne związki publicznoprawne¹³. Zaś określenie polityka podatkowa odnosi się do świadomych działań związanych z funkcjonowaniem systemu podatkowego.

Możliwości prowadzenia polityki podatkowej przez jednostki samorządu terytorialnego

Z ogólnej definicji podatku, pochodzącej z przedstawionej wcześniej ustawy Ordynacja podatkowa wynika, że świadczony jest na rzecz dwóch grup: Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Zakres regulacji oraz autonomii w kształtowaniu systemu podatkowego w odniesieniu do wymienionych grup jest zasadniczo odmienny. W przypadku jednostek samorządu terytorialnego wyznacznikiem swobody i możliwości kreowania własnej polityki jest tzw. władztwo podatkowe. W najbardziej ogólnej formie utożsamiane jest z wyposażeniem organów władzy samorządowej w instrumenty pozwalające samodzielnie kształtować podatki¹⁴ zasilające ich budżety i dotyczy dwóch podstawowych zagadnień: przynależności źródeł dochodów bądź uprawnienia do wprowadzania i kształtowania dochodów¹⁵.

W zależności od wielkości i zakresu wpływu na kształt podatków można wyróżnić:

- władztwo w sensie szerokim – pełne,
- władztwo wąskie – ograniczone,
- władztwo bierne¹⁶.

Władztwo pełne dotyczy głównie podatków wymienionych w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, a więc np. podatku od nieruchomości, od środków transportowych, a także rolnego i leśnego. Cechuje je możliwość ustalania, w określonych granicach, wysokości podatku lub kształtowania niektórych elementów konstrukcji podatku. Władztwo ograniczone, zawężone do umarzania, odraczania, rozkładania na raty podatków stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego i pobieranych przez organy skarbowe, odnosi się do podatku od czynności cywilnoprawnych, od spadków, darowizn czy też płaconego w formie karty podatkowej. Czasami możliwość obniżania wy-

¹³ M. Sosnowski: Op. cit., s. 306.

¹⁴ Władztwo podatkowe może rozpatrywane być również w odniesieniu do opłat stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego. Ze względu na to, że opłaty nie są przedmiotem badań i analiz przedstawionych w niniejszym artykule, nie znalazły się w definicji.

¹⁵ E. Ruśkowski: *Finanse lokalne w dobie akcesji*. Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2004, s. 170.

¹⁶ M. Kosek-Wojnar: *Finanse samorządu terytorialnego*. Akademia Ekonomiczna, Kraków 2002, s. 61, za W. Grześkiewicz: Op. cit., s. 32.

sokości stawek podatkowych, stosowania ulg, rozkładania podatków na raty czy umarzania nosi nazwę tzw. ujemnego władztwa podatkowego. Władztwo bierne oznacza brak oddziaływania na konstrukcję, wielkość czy pobór podatków i dotyczy np. udziałów w podatkach stanowiących dochód państwa. Ze względu na fakt niewystępowania żadnej z głównych cech władztwa, tzn. możliwości wpływu na jakikolwiek element podatku oraz przynależność źródeł dochodów (są to podatki państwowe, nie samorządowe), udziały w dochodach PIT i CIT często nie są brane pod uwagę przy charakterystyce władztwa podatkowego. Takie podejście jest równoznaczne z ograniczeniem analiz do szczebla gminnego, gdyż w obecnym systemie prawnym powiaty i województwa nie mogą stosować instrumentów podatkowych wobec podmiotów gospodarczych i osób fizycznych, a ich jedynymi dochodami podatkowymi są wspomniane udziały w podatkach PIT i CIT.

Istnienie władztwa podatkowego jako podstawowego wyznacznika polityki podatkowej znalazło odbicie w sposobach interpretacji tego pojęcia. Wychodząc z założenia, że polityka podatkowa precyzuje, jak władze samorządowe wykorzystują swoje kompetencje w zakresie władztwa podatkowego w odniesieniu do lokalnych podatków można ją sformułować jako określenie źródeł i form gromadzenia dochodów podatkowych dla realizacji celów fiskalnych, gospodarczych i społecznych biorąc pod uwagę fiskalną, redystrybucyjną, stymulacyjną oraz informacyjno-kontrolną funkcję podatków¹⁷.

Zgodnie z powyższymi rozważaniami, polityka podatkowa na poziomie samorządu terytorialnego dotyczy takich podatków jednostek samorządu terytorialnego, co do których istnieje, nawet w ograniczonym zakresie, możliwość kształtowania ich konstrukcji i/lub poboru, czyli władztwo podatkowe. Dotyczy ono co najmniej jednej z wymienionych poniżej kompetencji:

- poboru podatku na rzecz budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- ustalania stawek (w granicach górnych stawek ustawowych),
- rozszerzania zakresu ulg i zwolnień,
- obniżania podstawy wymiaru podatku,
- zarządzania poboru w drodze inkasa,
- zaniechania poboru,
- odroczenia i umorzenia zobowiązań podmiotów wobec jednostki samorządu terytorialnego w tym zakresie¹⁸.

W polskim systemie prawnym sytuacja taka występuje wyłącznie w gminach w odniesieniu do następujących podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, karty podatkowej, od czynności cywilnoprawnych oraz od spadków i darowizn. Te źródła dochodów stały się przedmiotem analiz empirycznych przedstawionych w następnym rozdziale.

¹⁷ M. Jastrzębska: Op. cit., s. 77.

¹⁸ Ibid., s. 75-76.

Kształtowanie polityki podatkowej przez gminy

System dochodów samorządowych, określony ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁹, jedynie w przypadku gmin przewiduje istnienie odrębnych podatków zasilających ich budżety. Wprawdzie budżety powiatów i województw zasilają dochody z podatków, jednak nie mają one w stosunku do nich władztwa podatkowego, a więc nie mogą prowadzić własnej polityki podatkowej.

Gminna polityka w odniesieniu do podatków nie jest jednolita. Zależy od wielu cech podatku w zakresie jego konstrukcji i poboru. Najczęściej gminne podatki dzielimy ze względu na:

- podstawy prawne do poboru,
- kompetencje dotyczące poboru.

Zgodnie z pierwszym kryterium, podatki mogą być kształtowane i pobierane na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych²⁰ oraz na podstawie innych ustaw, takich jak o podatku leśnym, rolnym, od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn itp.²¹. Władztwo podatkowe w przypadku podatków regulowanych pierwszą z wymienionych ustaw, tzn. od nieruchomości oraz środków transportowych, jest większe, stąd też polityka podatkowa może w ich przypadku przybierać szerszą formę i zakres.

Drugie kryterium wyróżnia podatki pobierane przez gminne organy podatkowe oraz urzędy skarbowe. Pierwsza grupa obejmuje podatek od nieruchomości, środków transportowych oraz leśny i rolny. Należności z ich tytułu wpłacane są bezpośrednio na rachunki jednostek samorządu terytorialnego. Drugą grupę tworzą: podatek od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn oraz płacony w formie karty podatkowej. W tym przypadku wpłaty pobierane są przez urzędy skarbowe i w całości przekazywane na rachunek budżetów samorządowych. W konsekwencji takiego podziału odroczenie, umorzenie czy zaniechanie poboru podatku z pierwszej grupy należy do kompetencji wójta, burmistrza czy prezydenta miasta, a z drugiej – do urzędu skarbowego za zgodą lub na wniosek gminnego organu wykonawczego²².

¹⁹ Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 r. Dz.U. 2010, nr 80, poz. 526 z późn. zm.

²⁰ Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. Dz.U. 2010, nr 95, poz. 613 z późn. zm.

²¹ Ustawa o podatku leśnym z dnia 30 października 2002 r. Dz.U., nr 200, poz. 1682 z późn. zm.; Ustawa o podatku rolnym z dnia 15 listopada 1984 r. Dz.U. 2006, nr 136, poz. 1412 z późn. zm.; Ustawa o podatku od czynności cywilnoprawnych z dnia 9 września 2000 r. Dz.U. 2010, nr 101, poz. 649 z późn. zm.

²² M. Jastrzębska: Op. cit., s. 76.

Znaczenie fiskalne podatków w budżecie Gdańska

Gdańsk, z racji wykonywania zadań gminnych, w odniesieniu do wybranych podatków, może prowadzić politykę nastawioną między innymi na realizację celów fiskalnych. Znaczenie dochodów podatkowych objętych tą polityką w ciągu ostatnich trzech lat przedstawia tabela 1.

Tabela 1

Znaczenie wpływów z podatków z władztwem podatkowym
w budżecie Gdańska w latach 2007-2009

Rok	2007	2008	2009
Wpływy z podatków z władztwem podatkowym (tys. zł)	285 017	304 794	290 004
Całkowite dochody z podatków (tys. zł)	809 933	641 362	783 870
Udział podatków z władztwem podatkowym w dochodach podatkowych (%)	35,2	47,5	37,0
Dochody własne (tys. zł)	1 439 085	1 523 831	1 183 829
Udział podatków z władztwem podatkowym w dochodach własnych (%)	19,8	20,0	24,5
Dochody ogółem (tys. zł)	1 653 459	1 696 167	1 710 888
Udział podatków z władztwem podatkowym w dochodach ogółem (%)	17,2	18,0	17,0

Źródło: Witryna internetowa Gdańska. www.gdansk.pl; Bank Danych Regionalnych. www.stat.gov.pl

Wynika z niej, że wpływy te w relacji do innych wpływów podatkowych, czyli pochodzących z PIT i CIT, są mniejsze. Czasami różnica jest nieznaczna, jak w 2008 roku, kiedy to proporcje wyniosły 47,5:52,5, kiedy indziej znacznie większa, jak w pozostałych dwóch analizowanych latach. Z punktu widzenia całkowitych dochodów własnych stanowią ok. ich piątą część, przy czym zauważyć można tendencję wzrostową – od 19,8% do 24,5%. Pomimo różnic w kwotach bezwzględnych uzyskanych z tych podatków, ich udział w dochodach ogółem pozostaje dość stabilny i waha się w granicach 17-18%. Można stwierdzić, że wpływy z podatków, co do których władze Gdańska mogą prowadzić politykę, stanowią istotną, lecz nie największą część budżetu.

Następną istotną kwestią jest wydajność poszczególnych tytułów podatkowych. Pod pojęciem tym w odniesieniu do dochodów publicznych rozumiemy wielkość wpływów uzyskiwanych z różnych źródeł dochodów. Bez względu-

ne wielkości, a także udział poszczególnych podatków w całkowitych wpływach podatkowych (z pominięciem wpływów z tytułu podatku PIT i CIT) przedstawia tabela 2.

Tabela 2

Struktura podatków, co do których gminy mają władztwo podatkowe w budżecie Gdańska w latach 2007-2009

	Rok	2007		2008		2009	
		tys. zł	struktura (%)	tys. zł	struktura (%)	tys. zł	struktura (%)
Wpływy z podatków regulowanych ustawą o podatkach i opłatach lokalnych	łącznie, w tym:	220 925,6	77,51	245 382,3	80,51	251 251,7	86,64
	od nieruchomości	208 932,0	73,30	231 602,2	75,99	237 109,0	81,76
	od środków transportowych	11 865,7	4,16	13 780,1	4,52	14 142,7	4,88
	od posiadania psów*	127,8	0,04	–	–	–	–
Wpływy z pozostałych podatków samorządowych	łącznie, w tym:	64 092,0	22,49	59 411,5	19,49	38 752,0	13,36
	rolny	436,9	0,15	804,9	0,26	784,2	0,27
	leśny	50,3	0,02	54,8	0,02	59,1	0,02
	opłacany w formie karty podatkowej	1 842,4	0,65	1 735,2	0,57	1 507,1	0,52
	od spadków i darowizn	8 790,9	3,08	7 276,7	2,39	7 699,3	2,65
	od czynności cywilnoprawnych	52 971,5	18,59	49 540,1	16,25	28 702,4	9,90
Suma		285 017,5	100	304 793,8	100	290 003,7	100

* Istniał do 2007 roku łącznie.

Źródło: Ibid.

Prezentuje ona znaczne dysproporcje we wpływach z różnych tytułów podatkowych. Średnio 80% (dokładnie 77,5%-86,6%) generowanych jest przez podatki regulowane ustawą o podatkach i opłatach lokalnych. Rozwiązanie takie uznać należy na prawidłowe i pożądane, gdyż – jak już zaznaczono – władztwo w stosunku do nich jest większe. Bezspornie największe wpływy, na poziomie 3/4 wpływów, a nawet nieco więcej, generuje podatek od nieruchomości. Ekonomiczne znaczenie w budżecie mają jeszcze tylko: podatek od środków transportowych (dość stabilny, jego wpływy stanowią ok. 4-5% wpły-

wów podatkowych) oraz od czynności cywilnoprawnych, wpływy z którego na przełomie 3 analizowanych lat zmalały o połowę. Jeśli tendencja ta utrzyma się w przyszłości, maleć również będzie jego fiskalny wpływ.

Skutkiem prowadzenia określonej polityki podatkowej są wpływy do budżetu z różnych podatków. Określanie stawek podatkowych, na podstawie których wyliczany jest następnie podatek to nie jedyny aspekt władztwa podatkowego stanowiącego trzon polityki. Należą do niej również umorzenia, odroczenia lub rozłożenia na raty z tytułu należności podatkowych. Konieczność podawania wielkości kwot z tego tytułu jest obowiązkiem ustawowym. Ich wielkość obrazuje tabela 3.

Tabela 3

Kwoty wynikające z ujemnego władztwa podatkowego
w Gdańsku w latach 2007-2009 (tys. zł)

Rok		2007		2008		2009	
		należność główna	odsetki	należność główna	odsetki	należność główna	odsetki
Umorzenie	osoby fizyczne	2 126,3	455,9	1 147,4	479,2	1 259,1	680,2
	osoby prawne	139,3	83,1	607,3	185,4	676,5	186,7
	łącznie	2 265,6	539,0	1 754,7	664,6	1 935,6	866,9
Odroczenie	osoby fizyczne	1 785,3	1 296,2	2 257,3	1 403,7	1 943,3	1 153,6
	osoby prawne	380,9	83,9	478,7	397,8	259,2	85,1
	łącznie	2 166,2	1 380,1	2 736,0	1 801,5	2 202,5	1 238,7
Rozłożenie na raty	osoby fizyczne	1 474,9	644,2	1 179,3	636,8	1 321,5	680,4
	osoby prawne	128,8	28,4	246,6	48,4	621,1	83,5
	łącznie	1 603,7	672,6	1 425,9	685,2	1 942,6	763,9

Źródło: Witryna internetowa Gdańska. www.gdansk.pl

W stosunku do wpływów z niektórych podatków są to dość małe kwoty, jednak w porównaniu z innymi, np. podatkiem rolnym, leśnym czy opłacanym w formie karty podatkowej stanowią porównywalne kwoty. W każdym z 3 analizowanych lat i w każdej kategorii wielkość umorzeń, odroczeń czy rozłożeń na raty jest większa w stosunku do osób fizycznych niż osób prawnych, choć w poszczególnych przypadkach i latach proporcje są nieco inne. Sporą



część globalnej kwoty, dochodzącej, a nawet przekraczającej 50% całkowitej wielkości, stanowią odsetki. Świadczy to o tym, że zaległości powstały w okresach wcześniejszych. Podanych w tabeli kwot nie należy w całości traktować jako bezpowrotnie utraconych dla budżetu, gdyż druga i trzecia kategoria, a więc odroczenie i rozłożenie na raty oznaczają późniejsze, niż pierwotnie założono, zasilenie budżetu.

Podsumowanie

Artykuł miał na celu przedstawienie podatków, w odniesieniu do których władze samorządowe mogą prowadzić własną, w granicach prawnie określonych, politykę. Dla określenia ich ekonomicznego znaczenia w budżecie wybrano przykład Gdańska, gdyż tylko gminne jednostki samorządowe względem wybranych podatków mogą podejmować decyzje co do ich konstrukcji, stawek lub sposobu poboru. Okazało się, że dochody z tytułu podatków z władztwem podatkowym są na zbliżonym poziomie co wpływy podatkowe bez tego władztwa po stronie jednostek samorządu terytorialnego. Jednak znaczenie poszczególnych tytułów dla budżetu jest odmienne. Niektóre, jak podatek od nieruchomości, mają dominujące znaczenie, inne zaś, jak np. podatek opłacany w formie karty podatkowej, mają znaczenie marginalne. Wielkość wpływu z tego podatku dorównuje wielkość umorzeń ustanowionych w danym roku. Działanie to również wchodzi w skład polityki podatkowej gmin.

TAX POLICY GDANSK

Summary

The article presents and describes fiscal policy. First, the fiscal policy was placed within socio-economic policy at state and self-government level. Then the term of „fiscal policy” was defined and taxes which satisfy the conditions of pursue tax policies were chosen. Their fiscal importance in local budget was shown on the basis of the example of Gdansk budget.